

Sygn. akt **XXVII Ca 852/21**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Ewa Kiper
-----------------	-------------------------

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **W. B.**

przeciwko (...) **sp. z o.o. z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 8 października 2020 r., sygn. akt II C 1474/19

oddala apelację.

Sygn. akt XXVII Ca 852/21

UZASADNIENIE

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd odwoławczy nie przeprowadził postępowania dowodowego, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. ograniczono uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu wnikliwej analizy motywów jakimi kierował się Sąd pierwszej instancji wydając zaskarżony wyrok, ocenił również prawidłowość przeprowadzonego postępowania dowodowego, trafność subsumcji stanu faktycznego do zastosowanych przepisów prawa jak również prawidłowość przedstawionych rozważań, zarówno w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych, oceny zebranych w sprawie dowodów jak również w zakresie zastosowanych przepisów prawa i ich wykładni.

Ustalenia stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego są prawidłowe i wszechstronne, a Sąd Okręgowy przyjmuje je jako podstawę także własnego rozstrzygnięcia.

Przed przystąpieniem do oceny trafności zarzutów wskazanych w apelacji, Sąd Okręgowy wskazuje, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji odpowiada prawu, niezależnie od okoliczności oceny wystąpienia legitymacji czynnej po stronie powodowej.

Jak trafnie zwrócił uwagę Sąd I instancji pozwem z dnia 8 marca 2019 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego odszkodowania z tytułu opóźnionego lotu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnionego o ponad trzy godziny lotu zaplanowanego na dzień 28 listopada 2018 r. z lotniska w H. na lotnisko w W. (k. 2 – 3 a.s., tak również wezwani do zapłaty k. 7 i 34 a.s.).

Tymczasem z dowodów przeprowadzonych w niniejszym postępowaniu, w szczególności wydruku o informacjach dotyczących przelotu wynika, że spóźniony lot z H. do W. linii (...) o numerze (...) miał mieć miejsce w dniu 8 listopada 2018 r. (k. 5 a.s.).

Strona powodowa poczynszy od złożenia pozwu, a skończywszy na wywiezionej w niniejszej sprawie apelacji, nie odniosła się do powyższej okoliczności, pomimo, że Sąd I instancji słusznie zwrócił uwagę na rozbieżność zachodzącą między podstawą faktyczną żądania, a ustaleniami stanu faktycznego (tak pisemne uzasadnienie wyroku k. 67v a.s.).

Samodzielnie powyższa okoliczność przesądza o bezzasadności powództwa.

Zgodnie bowiem z art. 321 § 1 k.p.c., sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie.

Powołany przepis statuuje zasadę dyspozytywności, według której sąd nie wszczyna postępowania z urzędu, a jedynie na wniosek strony (*nemo iudex sine actor*), a przedmiotem rozpoznawania przez sąd są tylko żądania zgłoszone przez strony (*ne eat iudex ultra petita partium*).

Nie ulega zatem wątpliwości, że powołany przepis wprowadza zasadę rządzącą rozstrzyganiem spraw w procesie cywilnym, polegającą na tym, że zakres wyrokowania określony jest żądaniem powoda. Żądanie powoda - zarówno samo żądanie, jak i uzasadniające je okoliczności faktyczne - wyrażone jest w procesie po raz pierwszy w pozwie (art. 187 § 1 k.p.c.), stanowiąc jego treść. Zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się bądź do samego żądania (*petitum*), bądź do jego podstawy faktycznej (*causa petendi*).

Innymi słowy sąd nie może uwzględnić roszczenia w oparciu o inną podstawę faktyczną niż podana w pozwie, gdyż byłoby to dokonaniem przez sąd zmiany powództwa, do czego sąd nie jest uprawniony (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1954 r., I C 1729/53, *Legalis*).

Sąd jest zatem związany zarówno samym żądaniem pozwu, jak i jego podstawą faktyczną – nie może zatem zasądzać czego innego od tego, czego żądał powód, więcej niż żądał powód, ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., I PK 95/11, *Legalis*, z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 549/14, *Legalis*).

Przez podanie okoliczności faktycznych - uzasadniających zgłoszone żądanie - należy rozumieć sytuację, w której powód opisuje w pozwie konkretne wydarzenia historyczne, z którymi wiąże powstanie po jego stronie określonego roszczenia wobec pozwanego. Wymóg przytoczenia w pozwie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie określa art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c..

Oznacza to, że sąd może orzekać jedynie o roszczeniach, które wynikają z faktów przytoczonych przez powoda. Podstawą orzeczenia nie mogą być zaś okoliczności faktyczne, których powód nie objął swymi twierdzeniami (art. 321 § 1 k.p.c.). Związaną sądu granicami żądania obejmuje nie tylko wysokość i rodzaj dochodzonego świadczenia, ale

także elementy motywacyjne uzasadniające żądanie. Jak podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 maja 2008 r. III CSK 17/08 (Legalis) sąd orzeka o roszczeniach, które wynikają z faktów przytoczonych przez powoda.

Z powyższych rozważań wynika zatem, że zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd II instancji były związane podstawą faktyczną żądania w pozwie. Sytuacji tej nie zmienia dokonana na etapie postępowania apelacyjnego modyfikacja w zakresie daty zasądzenia odsetek (ze wskazanej w pozwie daty 28 listopada 2018 r., na dzień 8 listopada 2018 r.).

Skoro strona powodowa od początku postępowania, aż do momentu złożenia apelacji i zakończenia niniejszego postępowania nie rozszerzyła podstawy faktycznej powództwa o lot, którego fakt wykazywała prowadzonym postępowaniem dowodowym, to sądy nie mógł samodzielnie okoliczności tej brać pod uwagę jako podstawy rozstrzygnięcia. Jak już wskazano w procedurze cywilnej sąd jest, co do zasady, związany podstawą faktyczną żądania. Dopóki strona nie podjęła działań zmierzających do zmiany tychże okoliczności, dopóty sąd jest nimi związany.

W tym zakresie przedstawione argumenty i dokumenty wskazujące na lot mający odbyć się w dniu 8 listopada 2018 r., nie mogą stanowić dowodów na poparcie zgłoszonego żądania i jest ono – już tylko z tego powodu – bezzasadne. Strona powodowa nie wykazała bowiem, że w dniu 28 listopada 2018 r. miał miejsce lot mogący być podstawą faktyczną skierowanego żądania o odszkodowanie, a w konsekwencji zasadność roszczenia, nie znajduje oparcia w okolicznościach faktycznych sprawy.

Odnosząc się do samych zarzutów wskazanych w apelacji wskazać należy, że nie mogą one stanowić podstawy do zmiany wyroku.

Pisemne uzasadnienie wyroku nie narusza art. 327¹ § 1 k.p.c., gdyż sporządzone uzasadnienie zawiera wszelkie elementy konieczne do dokonania jego kontroli instancyjnej.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest również bezzasadny, gdyż przeprowadzone przez Sąd Rejonowy postępowanie dowodowe zostało ocenione prawidłowo.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c., choćby z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne.

W rozpoznawanej sprawie podstawą prawną dochodzonego roszczenia stanowi Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U.UE.L 2004/46/1). Rozporządzenie nr 261/2004 znajduje zastosowanie wyłącznie do pasażerów, którzy posiadali potwierdzoną rezerwację na dany lot oraz stawili się na odprawę (zgodnie z wymogami i w czasie określonym uprzednio na piśmie). Kumulatywne wykazanie obu tych okoliczności stanowi konieczną przesłankę do stwierdzenia legitymacji czynnej powoda.

Stosownie do treści art. 3 ust. 2a rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 r., przepisy przedmiotowego rozporządzenia znajdują zastosowanie do pasażerów posiadających potwierdzoną rezerwację na dany lot oraz, z wyjątkiem przypadku odwołania, stawiają się na odprawę pasażerów.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zgromadzony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na uznanie, że w przypadku powoda doszło do ziszczenia się - kategorycznie zakwestionowanych przez stronę pozwaną - przytoczonych wyżej okoliczności, co również determinowało niezasadność dochodzonego roszczenia.

Powód przedstawił jedynie odpis zawartej umowy turystycznej stanowiącej potwierdzoną rezerwację na przedmiotowy rejs samolotowy. Z kolei brak jest dowodów na okoliczność, iż powód rzeczywiście w wyznaczonym dniu i o oznaczonej godzinie stawił się na odprawę pasażerów.

Nie jest uzasadnionym twierdzenie strony powodowej jakoby Sąd pierwszej instancji wymagał, aby okoliczność stawienia się do odprawy powód musiał wykazać za pomocą karty pokładowej. Takiego wymogu Sąd Rejonowy nie stawiał, co było zgodne z aktualną linią orzecniczą TSUE (tj. postanowieniem z dnia 24 października 2019 r., w sprawie C-756/18)

Przywoływane przez powoda tezy z pisemnego uzasadnienia postanowienie TSUE z dnia 24 października 2019 r. są wyciągnięte z kontekstu udzielonej w postanowieniu odpowiedzi na pytanie i samodzielnie nie wpływają na ocenę prawidłowości zastosowania przez Sąd I instancji prawa materialnego.

W punkcie 24 i 25 ww. postanowienia TSUE wprost bowiem wskazał, że z brzmienia art. 3 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 261/2004 wynika, że rozporządzenie to stosuje się tylko wtedy, gdy z jednej strony pasażerowie dysponują potwierdzoną rezerwacją na dany lot, a z drugiej strony stawia się na odprawę w terminach określonych w tym przepisie. Wynika z tego – ponieważ obydwie warunki, o których mowa w tym przepisie, mają charakter kumulatywny – że nie można domniemywać stawienia się pasażera przy odprawie na podstawie tego, że dysponuje on potwierdzoną rezerwacją na dany lot.

W kontekście odpowiedzi zawartej w ww. postanowieniu istotnym jest również to, że „(...) o ile, jak w postępowaniu głównym, dany przewoźnik lotniczy przyjmuje na pokład pasażerów z potwierdzoną rezerwacją na dany lot i przewozi ich do miejsca przeznaczenia, należy uznać, że spełnili oni wymóg stawienia się do odprawy przed tym lotem. W tych okolicznościach nie jest zatem konieczne udowodnienie stawienia się do odprawy przy składaniu wniosku o odszkodowanie” (pkt 28 ww. postanowienia).

Tymczasem zgodnie z twierdzeniami pozwanego nie przetwarza i nie posiada on danych uzasadniających twierdzenie, że powód stawił się do odprawy (czy też odbył lot). W tym kontekście to na powodzie spoczywa obowiązek wykazania dowodów na poparcie tezy o stawieniu się na odprawę bądź odbyciu lotu. Sprostanie powyższemu obowiązkowi możliwe jest właśnie poprzez załączenie karty pokładowej, ewentualnie inne – dowolne – środki dowodowe. Żaden z powyższych dowodów nie został skutecznie przedstawiony przez powoda w postępowaniu.

W konsekwencji nieusprawiedliwionymi są również zarzuty prawa materialnego – tj. zarzuty naruszenia art. 3 ust. 2 i 5 rozporządzenia nr 261/2004 oraz zarzut naruszenia art. 205 ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo lotnicze.

Z tych też względów, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.